

Hromadná pripomienka Lesoochranárskeho zoskupenia VLK k návrhu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Milana Garaja, Dagmar Kramplovej a Adama Lučanského na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (tlač 699) – LP/2025/145

Lesoochranárske zoskupenie VLK so sídlom 082 13 Tulčík 310 predkladá hromadnú pripomienku k návrhu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Milana Garaja, Dagmar Kramplovej a Adama Lučanského na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (tlač 699) – LP/2025/145, rezortné číslo 12674/2025-1.8.1, dátum konca pripomienkového konania 24. 4. 2025. Pripomienkovaný materiál je zverejnený na stránke <https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/145>

Zákon o ochrane prírody a krajiny je po posledných novelách čoraz viac neprehľadnejším, komplikovaným, nezrozumiteľným pre verejnosť a zmysel ochrany prírody a krajiny sa z neho vytráca.

Ochrana prírody môže efektívne fungovať len vtedy ak sú obmedzenia jasné, spravodlivé a platia pre všetkých. Čím zložitejšia, neprehľadnejšia je štruktúra legislatívy, ktorá zaisťuje ochranu prírody, tým väčšia je NEEFEKTIVITA ochrany a tým väčšia je KORUPCIA pri zabezpečovaní rôznych výnimiek.

V tomto stave sa jedinou rozumnou zmenou javí vytvorenie nového zákona o ochrane prírody, ktorý bude jednoduchý, zrozumiteľný pre všetkých, s minimálnym množstvom výnimiek a odborne zodpovedajúci vedeckému poznaniu v 21. storočí.

Napriek tomuto konštatovaniu podávame k návrhu poslancov Národnej rady SR hromadnú pripomienku. Pripomienka je zásadná vo všetkých bodoch a jej znenie je nasledujúce:

- 1. Bod 13 návrhu, podľa ktorého má byť zmenený § 29 ods. 2 doplnením nového písmena b) žiadame odstrániť z návrhu a zmenu terajšieho znenia zákona neumožniť.**

Odôvodnenie:

Navrhovanou zmenou poslanci svojvoľne rušia terajšiu ochranu prísne chránených území a významne v nich uľahčujú vykonávanie činností ako ťažba dreva, zabíjanie živočíchov, používanie nebezpečných chemických prípravkov a podobne. Namiesto zjednodušenia systému ochrany prírody prinášajú ešte väčší chaos, neprehľadnosť a realizáciu zakázaných činností tam, kde ich zákon zakazuje. Takáto ochrana prírody nemá zmysel.

Poslanci navrhovanou zmenou ničia rozdiel medzi prísne chránenými územiami a manažovanými chránenými územiami s nižším stupňom ochrany. Poslanci priamo negujú zmysel § 29, ktorý mal okrem iného chrániť prísne chránené územia pred udeľovaním neodôvodnených výnimiek na zakázané činnosti. Na realizovanie zakázaných činností podľa návrhu poslancov už bude stačiť, ak zakázané činnosti umožní dokumentácia ochrany prírody (OP). Nerešpektovaním zakázaných činností a ich umožňovaním cez dokumentáciu OP strácajú prísne chránené územia svoj zmysel. Ochranu prísne chránených území určuje jasnými zákazmi zákon v § 16, ktorý okrem iného zakazuje zasahovať do lesného porastu, poškodzovať vegetáciu a pôdny kryt, usmrcovať živočíchov, čím v týchto územiach predurčuje bezzásahovosť za preferovaný a jediný možný manažment, ktorému ju potrebné prispôbovať akékoľvek záujmy a aktivity. Keďže je zrejmé, že priame zrušenie týchto zákazov v §16 by vzbudilo všeobecnú nevôľu zainteresovanej verejnosti, snažia sa umožniť zakázané činnosti nenápadnou zmenou § 29.

Poslancami navrhovaná zmena v prístupe k ochrane prírody je navyše v priamom rozpore s požiadavkou 103 782 platných podpisov, ktoré boli odovzdané Národnej rade Slovenskej republiky v papierovej petícii „Za lepšiu ochranu prírody“, čo je historicky najväčšia petícia riešiacia ochranu prírody na Slovensku. V nej podpísaní občania žiadajú zredukovať základných režimov ochrany na dva a to:

1.) **územia s prísnou ochranou – bezzásahové územia** – v ktorých je chránené celé prírodné spoločenstvo a **nebudú** v nich uskutočňované žiadne zámerné ľudské aktivity s výnimkou voľného pešieho vstupu návštevníkov, neinvazívneho výskumu a činností nevyhnutných na odvrátenie priameho ohrozenia života, zdravia a bezpečnosti obyvateľov alebo návštevníkov.

2.) **územia s aktívnou ochranou - manažované územia** - v ktorých je cieľom zabezpečenie priaznivého stavu chránených druhov, biotopov, udržanie krajinej štruktúry a významných krajinných prvkov, pričom v týchto územiach sa majú uplatňovať postupy stanovené v dokumentácii ochrany prírody, manažmentových plánoch, vytvorených za aktívnej účasti vlastníkov a zainteresovanej verejnosti.

2. Bod 14 návrhu, podľa ktorého má byť zmenený § 40 ods. 1 žiadame odstrániť z návrhu a zmenu terajšieho zákona neumožniť.

Poslancami navrhované nové znenie § 40 ods. 1 prvá veta: „*Zákaz činnosti vo vzťahu k chráneným druhom, vybraným druhom rastlín a vybraným druhom živočíchov (§ 34 až 38) neplatí, ak orgán ochrany prírody, ktorý je príslušný na povolenie výnimky, vopred písomne určí, že činnosť, ktorú vykonáva alebo obstaráva organizácia ochrany prírody, je potrebná na zabezpečenie starostlivosti o chránené druhy, vybrané druhy rastlín, vybrané druhy živočíchov, ich biotopy, alebo na ochranu verejného zdravia či verejnej bezpečnosti ľudí, alebo ak je táto činnosť potrebná na účely výskumu vykonávaného na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody [§ 9 ods. 1 písm. w)] v konaní podľa osobitného predpisu;*^{56aa)} ustanovenia odsekov 2 a 4 sa použijú rovnako.“.

Odôvodnenie: Zabezpečovať ochranu verejného zdravia, či bezpečnosti ľudí je podľa § 65a odseku 5) zákona oprávnená Štátna ochrana prírody. Tá je oprávnená za podmienok ustanovených zákonom zabezpečovať plašenie, odchyt alebo usmrtenie chránených živočíchov, ktoré svojim správaním mimo miest ich prirodzeného výskytu bezprostredne ohrozujú zdravie alebo bezpečnosť obyvateľov obcí. Vydávanie určení je vo vzťahu k zabezpečeniu ochrany verejného zdravia, či bezpečnosti bezpredmetným, keďže zákon ochranu zdravia a verejnej bezpečnosti rieši v §65a ods. 5.

V ostatných prípadoch sú orgány ochrany prírody viazané podmienkami ochrany chránených druhov, ktoré nie je možné a ani žiaduce obchádzať vydaním určení, ktoré nepodliehajú správnomu konaniu. Tak ako bežná verejnosť, tak aj štátni zamestnanci orgánov ochrany prírody sú viazaní rozhodnutiami súdov a teda usmrcovanie chránených druhov musí byť adresné voči konkrétnym a identifikovaným jedincom chráneného druhu. Cieľom navrhovanej zmeny poslancov je bezpochyby snaha obísť zákonnú ochranu chránených druhov a ľahšie umožnenie zabíjania aj tých jedincov, ktoré reálne svojim správaním ľudí neohrozujú, ani nespôsobujú významné hospodárske škody. Ak by to tak nebolo, poslancami navrhovaná zmena by bola priamo naviazaná na § 65a ods. 5).

Zástupcovia verejnosti:

Juraj Lukáč, LZ VLK, jurajlukac@wolf.sk

Katarína Ondrejová, LZ VLK katarinaondrejova@wolf.sk

Janka Zajaková, LZ VLK, jankazajakova@wolf.sk

Korešpondenčná adresa: Lesoochranárske zoskupenie VLK, 082 13 Tulčák 310